

Witam Was po świętach...

Jak tylko sprawdzę wszystkie sprawdziany, wówczas oceny wpiszę do dziennika.

Temat: **Bunty społeczne w latach 1968 i 1970.**

Cel lekcji: dowiesz się o kolejnych buntach społecznych w czasach PRL-u.

NaCoBeZu:

- znasz daty 1968, 1970
- podajesz przyczyny wybuchu buntów
- wiesz kto i dlaczego zastąpił Władysława Gomułkę na szczelbu władzy

Uważa się, że pierwsze lata rządów Gomułki (czyli po 1956r) były okresem szczytowej popularności komunizmu w Polsce. Co prawda w Polsce panowała bieda i stagnacja ekonomiczna, jednak wszyscy mieli pracę i minimum środków do życia. Apatyczne społeczeństwo wegetowało, ciesząc się „małą stabilizacją”. Po kilku latach rządów Gomułki nastąpiło rozczarowanie jego polityką i nim samym. Do głosu zaczęli dochodzić młodzi ludzie, którym trudno było się pogodzić z zastygłą rzeczywistością. Również w samej partii pojawili się przeciwnicy Gomułki- niezadowoleni z faktu, że wszystkie funkcje partyjne zajmowali ludzie z otoczenia I sekretarza.

Wypadki marcowe- marzec 1968r.

W styczniu 1968r. studenci warszawskich uczelni zareagowali spontanicznie na przedstawienie „Dziadów” Adama Mickiewicza wystawionych w Teatrze Narodowym. Dramat naszego wieszca narodowego miał antyrosyjski wydźwięk i nasuwał porównania ze współczesnością (ciemnienia Polski przez Rosję) Widok studentów XIX-wiecznych uczelni, skutych kajdanami, wyzwał wśród publiczności odruchy patriotyzmu i przywiązania do wolności ...antyrosyjskie akcenty były bardzo hucznie oklaskiwane przez

widownię.. Władze zdecydowały się na zdjęcie przedstawienia. Przeciwno tej decyzji wystąpiły środowiska twórców i młodzież studencka. Studenci żądali przywrócenia „Dziadów” na scenę, chcieli też zaprzestania upowszechniania przez władzę poglądów jakoby protestujący byli zdrajcami ojczyzny. W odpowiedzi na protest władze zastosowały represje wobec twórców i studentów (artystom zakazano druku dzieł, studentów w protest usunięto z Uniwersytetu Warszawskiego.

Manifestacje studenckie- w tym największa z 8 marca 1968r. w Warszawie – zostały brutalnie spacyfikowane przez milicję (ówczesną policję). Milicja przy rozpędzaniu młodzieżowych demonstracji użyła brutalnej siły. Milicjantów wspomagały bojówkarskie oddziały rekrutowane spośród robotników.

Studentów poparły szerokie kręgi inteligencji z pisarzami na czele. Ponieważ wśród opozycjonistów było sporo osób pochodzenia żydowskiego , Gomułka rzucił hasło zwalczania „syjonistów”- czyli w jego rozumieniu Żydów polskich szkodzących interesom socjalistycznej Polski. Władza ludowa zaczęła organizować wiece, aby pokazać, że większa część społeczeństwa jest po stronie władzy. Ważnym elementem każdej manifestacji były transparenty, na których umieszczano hasła: „Studenci do nauki, pisarze do pióra, Żydzi do Izraela!”

Praca z materiałem ilustracyjnym

Proszę zajrzyć do podręcznika (str.171) i przyjrzyjcie się zdjęciu, na którym jest wiec zwolenników PZPR i wspomniane hasła

Po wydarzeniach marcowych kilkanaście tysięcy Polaków żydowskiego pochodzenia, często ludzi wykształconych i wpływowych, udało się na emigrację, a z uczelni wyrzucono ponad 3 tys. studentów

...większość społeczeństwa odniosła się do wydarzeń marcowych z obojętnością..

Wypadki grudniowe- grudzień 1970r.

Jako wstęp obejrzyjcie i wysłuchajcie, proszę Kazika- lidera legendarnej grupy Kult

<https://www.youtube.com/watch?v=GPUY5J7psRo>

W kraju narastał kryzys gospodarczy, widoczny we wszystkich działach produkcji (szczególnie w przemyśle- brak postępu technicznego, w rolnictwie i w budownictwie), robotnicy często pracowali ponad swoje siły, a ich dochody nie zapewniały im dobrego poziomu życia. Władze partyjne nie potrafiły znaleźć na to żadnego lekarstwa poza ogłoszeniem (krótco przed świętami Bożego Narodzenia) „koniecznych podwyżek cen większości artykułów rolnych i przemysłowych”.

W marcu 1968r. robotnicy dali się nastawić wrogo wobec studentów. Wystarczyły 2 lata, a sami robotnicy wystąpili przeciw „robotniczej partii”. Na ulicach miast całego Wybrzeża – od Gdańska i Elbląga po Szczecin- organizowano pochody. Manifestanci skandowali hasła: „Chcemy chleba!”, „Żądamy starych cen!” i śpiewali pieśni patriotyczno-religijne. Do największych zamieszek doszło w grudniu 1970r. w Szczecinie, Gdyni i Gdańsku. Wojsko i milicja strzelały do demonstrantów, a nawet do przypadkowych przechodniów. Do najdramatyczniejszych wydarzeń doszło 17 grudnia 1970r. w Gdyni (tzw. czarny czwartek), gdzie zginęło 18 osób, wśród których był 18-letni Zbigniew Godlewski.

Praca z podręcznikiem (str.173)

Proszę :

- przyjrzyjcie się oryginalnej fotografii, na której nieznany autor (z ukrycia) uwiecznił tragiczny moment tamtych dni...
- przeczytajcie „Balladę o Janku Wiśniewskim” autorstwa Krzysztofa Dowgiałło (Janek wiśniewski to tak naprawdę zastrzelony Zbyszek Godlewski, autor Ballady nie znał wtedy jeszcze jego personaliów więc wymyślił Janka Wiśniewskiego – Jan Wiśniewski to taki symbol tamtych dni)

<https://www.youtube.com/watch?v=16k4FYgqpWU>

- przyjrzyjcie się Pomnikowi Poległych Stoczniovców (trzy krzyże z kotwicami), który stał się symbolem oporu przeciw „ludowej władzy”; pomnik stoi przed stoczną gdańską

Zmiana władzy

Wydarzenia na Wybrzeżu były wstrząsem dla całego kraju. Społeczeństwo oczekiwało, by winni masakry zostali ukarani. Skompromitowany Władysław Gomułka, po 14 latach rządów, został odsunięty od władzy. Obejmował on władzę w 1956r. jako bohater narodowy, w którym społeczeństwo widziało patriotę zdolnego do uniezależnienia Polski od Związku Radzieckiego. Teraz odchodził zniechęcony... Jego miejsce na stanowisku I sekretarza Komitetu Centralnego PZPR zajął Edward Gierek.

Przepisz notatkę z lekcji do zeszytu

Temat: Bunty społeczne w latach 1968 i 1970

1. Rozczarowanie rządami Władysława Gomułki doprowadziło do protestów społecznych:
 - a. marzec 1968r. – protest studentów w Warszawie (przyczyna: zakaz wystawiania sztuki „Dziady” A. Mickiewicza)
 - b. kampania antysemitka
 - c. grudzień 1970:

- przyczyna wybuchu strajków: podwyżka cen żywności

- miejsce: Wybrzeże (Gdańsk, Gdynia, Szczecin)

- skutki: zabici i ranni, represje wobec protestujących i ich rodzin, Gomułka stracił władzę

Zadanie domowe

Przeczytaj tekst źródłowy z podręcznika (str.174) , wykonaj polecenia 1 i 2, odpowiedź do zad.3 wykonaj pisemnie do zeszytu.

Pozdrawiam Lidia Kania